

“... ”

I - İPTAL İSTEMİNİN GEREKÇESİ :

İptal isteminin, dava dilekçesinde açıklanan gerekçeleri aynen şöyledir : "...

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı, 4357 sayılı Yasa ile Tüzelkişiliğe sahip ve Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı olarak kurulmuştur.

Sandığın üyeleri ilköğretmenleri, Milli Eğitim Müdürleri, İlköğretim Müfettişleri, Milli Eğitim İdarelerinde çalışan memurlar ve sandık işlerinde çalışan memurlardır.

Sandık üyelerinden ayda 60 lira ödenti alınmaktadır. Sandık kendi organları eliyle yönetilmektedir. Bu organlar Genel Kurulda SEÇİLMEKTEDİR.

Sosyal amaçlı, tabandan tavana kadar üyelerin iştiraki ile SEÇİMLER yapılmakta, temsilciler seçilmekte ve temsilcilerin oluşturduğu Genel Kurulda sandığın her türlü hesap ve işlemi görüşülmekte, seçimler yapılmakta ve ANASTATÜ değiştirilebilmektedir.

Sandık Genel Kurulu Sandık üyelerinin seçtiği temsilcilerden oluştuğu cihetle genel kurul en yüksek organ olarak sandığa tam hakim bir konumdadır.

3179 sayılı Yasa ile eskiden Genel Kurulun görevi olan ANASTATÜ yapma ve değiştirme hakkı elinden alınarak anastatü yapma ve değiştirme hakkı Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına verilmiştir.

Sandık Tüzelkişiliğe sahip ve nevi şahsına münhasır bir kuruluştur. Bir ticari şirket değildir. Kamu kurumu değildir. Kamu kurumu niteliğinde varlık kuruluşu da değildir. Bu bakımdan Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının idari vesayeti sözkonusu olamaz. Sandığın Bakanlığa bağlılığı, Yasanın Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanınca yürütülmesi, bir yetki genişliği olarak anlaşılmak gerekir.

Sandık Genel Kurulunun elinden en önemli hakkı olan ANASTATÜ yapma ve değiştirme hakkının alınması bu genel kurulu dolayısıyla de tüm üyelerini devreden çıkarmıştır. Sandığın işleyişini ve faaliyetlerini düzenleyen Anastatü yapma hakkının Sandık Genel Kurulundan alınması, bu kurulu kendi iradesi dışındaki metinlere, iş ve icraatlara boyun eğmek zorunda bırakacaktır.

Anayasamız, kişilerin iştirak ettikleri örgütlerde, vazgeçilmez hakları olan katılma, karar ve söz haklarının korunmasını öngörmektedir. Tüzelkişiliğe hayat veren sandık üyelerinin sandığın statü ve çalışmalarına katılmamaları bu haklarını yok etmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığına devredilen ANASTATÜ yapma hakkı sandık ortaklarının üyeliğinin doğal sonuçlarını ortadan kaldırmaktadır. Uzun zamandır yaşanan bir gerçek ve oluşmuş bir teamül vardır. Sandığın Anastatüsünün ortaklar Genel Kurulunca yapılması ve değiştirilmesi çalışmalarında bugüne değin KAMU düzeni açısından hukuka aykırılık ve yasaya uymamak şeklinde müdahaleyi gerektirmeyecek hiçbir hadisede vukubulmamıştır.

Esas Sayısı : 1985/7

Karar Sayısı : 1985/22

İlkokul öğretmenleri , sağlık ve sosyal yardım sandığının SOSYAL AMAÇLARI, üyelerinin ödentileri ile ve ticari çalışmalarının KÂR'ı ile yerine getirmektedir. Devletin olan veya devlete ait olan mal veya para ile ilgisi yoktur.

3179 sayılı Yasa ile getirilen yeni durum, sandığa el koyma şeklinde değerlendirilmelidir.

Bütün ilkokul öğretmenlerinin kendi paraları ile kurulan ve yaşayan sosyal yardım sandığının, yine bu öğretmenlerin karar ve katılımları (iştirakleri) ile yönetilmesi de tabii bir sonucudur.

3179 sayılı Yasa ile, Sandık üyesi öğretmenlerin temsilcileri vasıtasıyla oluşturduğu Genel Kurulun elinden alınan Sandık statüsü yapma ve değiştirme hakkının, Anayasamızın temel hak ve hürriyetlere ilişkin hükümlerinin ruhuna, mülkiyet hakkının özüne, demokratik devlet düzeni ilkelerine ve bu suretle Anayasamızın 33, 35, 48 ve 171 inci maddelerine aykırı olduğu açıkça ortadadır.

Aynı biçimde, banka, sigorta şirketleri ve bazı kuruluşların bünyesinde faaliyet gösteren sosyal yardım sandıklarının 1972 sayılı Yasa, Anayasa Mahkemesinin 1976/3 Esas, 1977/2 Karar sayılı Kararı ile Anayasaya aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığının 3179 sayılı Yasa ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının emrine ve yönetimine verilmesi, Anayasa Mahkemesince daha evvel iptal edilen Yasa ile aynı konumdadır.

İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı, üyeleri ile kaynakları ile ve amaçları ile tamamen özel nitelikte ve kamu hukuku dışında bir dayanışma kuruluşu olarak çalışmaktadır.

Bu sandığın Genel Kurulu elinde bulunan Anasatü yapma ve değiştirme hakkının Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmesi tüm kooperatiflerin Genel Kurullarının hak ve yetkilerinin ellerinden alınarak, bunları denetleme görevi olan Sanayi ve Ticaret Bakanlığına, verilmesi ile eş anlamlıdır.

Bu nedenle 3179 sayılı Yasa, Anayasamızın ruhuna, temel hak ve hürriyetler bölümüne, mülkiyet hakkına. bu suretle 33, 35, 48 ve 171 inci maddelerine aykırı bulunmaktadır.

Dolayısıyla 3179 sayılı Yasa İlkokul Öğretmenlerinin Medeni Yasa ile tanınmış vakıf, dernek ve şirket kurmak hakkını da askıya almaktadır.

Yasanın 1 inci maddesi ve buna bağlı bir hükmü ihtiva etmesi nedeniyle 2 nci maddesi yukarıdan beri arzedilen nedenlerle hukukun genel kurallarına ve Anayasamızın 33, 35, 48 ve 171 inci maddelerine aykırıdır..."